

Ohjeita opinnäytetöiden tekijöille, ohjaajille ja tarkastajille

Tampereen yliopiston rehtori on 16.9.2015 hyväksynyt [Tampereen yliopiston opinnäyteohjeen](#).

Kieli-, käännös- ja kirjallisuustieteiden tutkinto-ohjelmissa noudatetaan yliopiston opinnäyteohjetta sekä sitä soveltavia tutkinto-ohjelmien omia ohjeita.

Tämä ohje koskee kaikkia kieli-, käännös- ja kirjallisuustieteiden tutkinto-ohjelmissa laadittavia kandidaatin ja pro gradu -tutkielmia. Ohjeet koskevat tutkielmien layout-standardia, tavoitteita, tarkastusprosessia ja arviointiperiaatteita. Lisäksi tutkinto-ohjelmilla on omia ohjeita esimerkiksi lähdeviitteiden ja kirjallisuusluettelon laatimiseen.

Tätä ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös syventävien opintojen valinnaisten tutkielmien kohdalla, ellei jäljempänä muuta mainita.

Pro gradu -tutkielmien sähköinen alkuperäisyyden tarkastus otetaan käyttöön 31.12.2015 alkaen. Pro gradu -tutkielmat, joista annetaan lausunto viimeistään 30.12.2015 hyväksytään ilman sähköistä alkuperäisyyden tarkastusta.

Tämä ohje on hyväksytty kieli-, käännös- ja kirjallisuustieteiden yksikön johtokunnassa 16.6.2015. Yksikön johtaja on hyväksynyt opinnäyteohjeeseen muutoksia päätöksillään 8.10.2015 ja 17.12.2015. Tätä ohjetta voidaan päivittää ilman erillistä käsittelyä tarpeen mukaan esimerkiksi yliopiston johto-, tutkinto- tai opintojen arviointisäännön tai yliopiston opinnäyteohjeen muuttuessa.

Tähän ohjeeseen on tehty tiedekuntamuutokseen liittyviä päivityksiä 30.5.2017.

Tutkielman hyväksymisprosessi hoidetaan mahdollisimman paljon sähköisesti, joten opiskelija on velvollinen käyttämään student.uta.fi-osoitettaan tutkielmaopintojen aikana.

Tutkielmaohjeistukset:

Kandidaatintutkielma

[Kandidaatintutkielmaan liittyvä kypsyysnäyte](#)

[Kandidaatintutkielman arviointi](#)

Pro gradu -tutkielma

[Pro gradu -tutkielman ohjaus ja arvioitavaksi jättäminen](#)

[Pro gradu -tutkielmaan liittyvä kypsyysnäyte](#)

[Pro gradu- tutkielman arviointiprosessi](#)

[Valinnaisten opintojen tutkielma](#)

[Pro gradu -tutkielman arviointialueet ja arvosanakuvaukset](#)

[Asiakirjat](#)

1. Kandidaatintutkielma

Tutkintoja koskevan asetuksen (794/2004) 7 §:n mukaan alempaan korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen tulee antaa opiskelijalle muun muassa ”valmiudet tieteelliseen ajatteluun ja tieteellisiin työskentelytapoihin” ja pääaineen aineopintoihin tulee sisältyä vähintään 6 ja enintään 10 opintopisteen laajuinen opinnäyte (9 §). Kieli-, käännös- ja kirjallisuustieteiden tutkinto-ohjelmissa aineopintojen seminaari, kandidaatintutkielma ja kypsyysnäyte muodostavat yhden 10 opintopisteen opintojakson.

Kieli-, käännös- ja kirjallisuusaineissa sekä kieli-, käännös- ja kirjallisuustieteen tutkinto-ohjelmissa laaditun kandidaatintutkielman tavoitteena on harjaantuminen tieteelliseen kirjoittamiseen ja rajatun tutkimusongelman selvittäminen. Tutkielman on lisäksi tarkoitus olla pohjustusta pro gradu -tutkielmalle työmenetelmiltään, ei välttämättä aiheeltaan. Kandidaatintutkielma suositellaan tehtäväksi aineopintojen seminaarin yhteydessä.

Kieli- ja käännösaineissa kandidaatintutkielma kirjoitetaan tavallisesti opiskeltavalla kielellä. Opiskelijan tulee ottaa huomioon, että tutkielman sisällön lisäksi myös kieliasu vaikuttaa arvosteluun. Yleisiä tutkielmanteko-ohjeita kirjallisuusaineiden opiskelijoille (työn laatiminen, näkökulmat, sisältö, muutoseikat ym.) on koottu teokseen: Ihonen, Markku ja Maria Ihonen, Kirjallisuuden opinnäyteopas (Tampereen yliopiston Taideaineiden laitoksen julkaisuja, 2005), ja niitä täsmennetään proseminaarissa. Tutkinto-ohjelmat antavat tarkempia ohjeita tutkielmassa käytettävistä marginaaleista, riviväleistä, kirjasintyypeistä, sivunumeroinnista, kansilehden sisällöstä ja muotoilusta sekä muusta sellaisesta.

Ohjaajana toimii aineopintojen seminaarin opettaja. Tutkielman ohjausprosessi alkaa, kun opiskelija sopii ohjaajan kanssa tutkielman aiheesta. Samalla sovitaan myös ohjausprosessin pelisäännöistä. Sekä opiskelijan että ohjaajan tulee sitoutua ohjausprosessiin. Ohjausprosessiin kuuluu tutkielman ennakkotarkastus. Ennakkotarkastuksen jälkeen, saatuaan ohjaajansa puollon, opiskelija voi jättää tutkielmansa arvioitavaksi. Kandidaatintutkielmat jätetään arvioitavaksi sähköpostitse pdf-tiedostona. Opiskelijan tulee lähettää tutkielma liitetiedostona samanaikaisesti sekä tutkielman ohjaajalle että osoitteeseen kandit.ltl@uta.fi. Lisäksi tutkielma tulee toimittaa ohjaajalle paperisena, mikäli niin on sovittu.

Mikäli ohjauksessa ilmenee ristiriita- tai ongelmatilanteita, tulee ohjaajan tai ohjattavan ottaa yhteyttä dekaaniin. Tarvittaessa dekaani etsii uuden ohjaajan.

Kandidaatintutkielmaan liittyvä kypsyysnäyte

Valtioneuvoston asetuksessa yliopistojen tutkinnoista (794/2004) sanotaan suomen ja ruotsin kielten taidosta seuraavaa:

6 § Kielitaito

Opiskelijan tulee alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon sisältyvissä opinnoissa tai muulla tavalla osoittaa saavuttaneensa:

1) suomen ja ruotsin kielen taidon, joka julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) 6 §:n 1 momentin mukaan vaaditaan valtion viranomaisessa ja joka on tarpeen oman alan kannalta [--].

Saman asetuksen 10 §:n 2 momentin nojalla opiskelijan on alemman korkeakoulututkinnon suorittamiseksi "osoitettava saavuttaneensa tutkinnolle, opinnoille ja opinnäytteelle asetetut tavoitteet sekä 6 §:ssä tarkoitettun kielitaidon. Opiskelijan on kirjoitettava kypsyysnäyte, joka osoittaa perehtyneisyyttä opinnäytteen alaan ja suomen tai ruotsin kielen taitoa". Edelleen 3 momentin mukaan yliopisto määrää kypsyysnäytteestä erikseen, mikäli opiskelijalta ei vaadita 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua kielitaitoa.

Kypsyysnäytteen kielen määrää koulusivistyskieli. Koulusivistyskieli on suomi, jos opiskelijalla on suomenkielisen peruskoulun tai lukion päättötodistus, johon sisältyy arvosana äidinkielenä opiskellusta suomen kielestä. [Ks. tarkemmin koulusivistyskielen määräytymisestä \(20 §\)](#). Jos koulusivistyskieli on muu kuin suomi tai ruotsi, dekaani määrää kypsyysnäytteen kielestä. Asiaa koskeva lomake toimitetaan tarvittavine liitteineen opintopäällikölle viimeistään kaksi viikkoa ennen kypsyysnäytteen suorittamispäivää.

Kypsyysnäytteeseen voi ilmoittautua sen jälkeen, kun tutkielma on jätetty tarkastettavaksi. Kypsyysnäyte kirjoitetaan valvotusti sähköisenä tenttinä, yleisinä tenttipäivinä tai muuna erikseen sovittuna ajankohtana. Kypsyysnäyte suositellaan suoritettavaksi sähköisenä tenttinä. Sähköiseen tenttiin ilmoitaudutaan sähköisen tenttipalvelun ohjeiden mukaan. Jos sähköinen tentti ei ole mahdollinen, kypsyysnäyte suoritetaan yleisenä tenttipäivänä, ellei ohjaajan kanssa ole sovittu muusta ajankohdasta. Yleisenä tenttipäivänä suoritettavaan kypsyysnäytteeseen ilmoitaudutaan sähköisesti NettiOpsussa viimeistään seitsemän (7) vuorokautta ennen tenttipäivää.

Kypsyysnäyte kirjoitetaan aina esseemuotoisena silloin, kun opiskelija ei ole aiemmin osoittanut kielitaitoa kypsyysnäytteellä. Tällöin opiskelija kirjoittaa pohtivan, asiatyylisen esseen jostakin tutkielmaan liittyvästä aiheesta, jonka hän valitsee tavallisesti kahdesta tai kolmesta opettajan antamasta vaihtoehdosta. Kypsyysnäyte tarkastetaan sekä kieliasun että sisällön kannalta. Ammattikorkeakoulututkintoa varten annetussa kypsyysnäytteessä osoitettu suomen tai ruotsin kielen taito rinnastetaan alemmaa korkeakoulututkintoa varten osoitettuun kielitaitoon.

Kypsyysnäytteen sisällön arviointikriteerit:

- esseen sisällön tulee vastata tehtävänantoa
- oman tutkimusaiheen tuntemus
- esseen tulee olla looginen ja koherentti kokonaisuus.

Opetusneuvoston 11.6.2012 hyväksymä ohje kypsyysnäytteen kirjoittajalle on Tampereen yliopiston opiskelusivustolla: <http://www.uta.fi/opiskelu/opinnot/valmistuminen/kypsyysnayteohje.html>

Kypsyysnäytteen vastaanottava opettaja tarkastaa sen sisällön. Sisällön tarkastava opettaja päättää sisällön hyväksymisestä tai hylkäämisestä em. arviointikriteerien pohjalta. Sisällöntarkastaja huolehtii siitä, että kypsyysnäytteen sisältö on riittävä. Tämän jälkeen sisällöntarkastaja lähettää hyväksytyyn kypsyysnäytteen kielikeskuksen toimistoon (pl. suomen kielen tutkinto-ohjelma). Mukana lähetetään kypsyysnäytteen tehtävänanto (johon kuuluvat kypsyysnäytteen aihe sekä kypsyysnäytteen otsikko tai pyyntö otsikoida itse). Kielentarkastaja arvioi kypsyysnäytteen kieliasun.

Kypsyysnäyte arvioidaan hyväksyty/hylätty-asteikolla. Myös sisältö ja rakenne nivoutuvat kieliasuun, joten esimerkiksi puuttuva johdanto tai lopetus saattaa vaikuttaa kypsyysnäytteen kieliasun hylkäämiseen. Jos kypsyysnäytteen kieliasu hylätään, opiskelija kirjoittaa uuden kypsyysnäytteen samasta aiheesta kuin hylätynkin. Hylätyn kypsyysnäytteen kirjoittaja saa ohjausta ja palautetta ennen uusintaa kypsyysnäytteen hylänneeltä. Uusittu kypsyysnäyte toimitetaan suoraan kielentarkastajalle. Kielentarkastaja voi ottaa

mahdollisen vaikean tai keskivaikean lukivaikeuden huomioon, kunhan siitä toimitetaan lausunto suoraan kielentarkastajalle.

Kandidaatintutkielman arviointi

Kandidaatintutkielman sisällön tarkastaa ja hyväksyy tutkielman ohjaaja. Tarkastajan tulee arvioida tutkielma neljän viikon kuluessa opiskelijan kypsyysnäytteen suorittamisesta. Kandidaatintutkielma arvioidaan aineopintojen seminaarin yhteydessä opetussuunnitelmassa mainitulla tavalla.

Kandidaatintutkielmasta ei tarvitse antaa sanallista lausuntoa, mutta siitä on annettava kirjallinen palaute. Tutkielman tarkastaja voi antaa palautteen sähköpostitse. Tutkinto-ohjelmat voivat laatia palautelomakkeen palautteen antamista varten.

Opiskelijan tulee saada arviointia koskeva päätös neljän (4) viikon kuluessa kypsyysnäytteen kirjoittamisesta. Opiskelija saa arvioinnin tuloksen tiedekunnan opintopalveluilta sähköpostitse student.uta.fi-osoitteeseensa. Samalla opiskelijalle ilmoitetaan, miten hän voi hakea muutosta tutkielman arviointiin tai arvosanaan.

Jos opiskelija on tyytymätön arviointiin tai arvosanaan, opiskelijan on hyvä ensin keskustella asiasta opinnäytteen ohjaajan kanssa.

Kandidaatintutkielmansa arviointiin tyytymätön opiskelija voi pyytää siihen kirjallisesti oikaisua dekaanilta. Oikaisupyynnö on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, josta opiskelijalla on ollut tilaisuus saada tietoonsa arvostelun tulokset ja arvosteluperusteiden soveltaminen omalta kohdaltaan henkilökohtaisesti tietoonsa. Tiedoksisaannin ajankohta lasketaan sähköpostin lähettämisaikajankohdasta. Oikaisupyynnö lähetetään tiedekunnan opintopäällikölle.

Oikaisupyynnössä tulee mainita seuraavat asiat: opiskelijan nimi ja yhteystiedot, tieto siitä, milloin opiskelija on saanut tiedon opinnäytteen arvioinnista, opinnäytteen arvosana ja ohjaajan kirjallinen palaute, muutos, jota opiskelija hakee arviointiin sekä oikaisupyynnön perusteet.

Oikaisupyynnön johdosta tehty dekaanin päätös lähetetään opiskelijalle tiedoksi sähköpostitse. Päätös lähetetään pyydetessä myös postitse paperiversiona esimerkiksi oikaisun hakemista varten.

Oikaisupyynnön johdosta tehtyyn dekaanin päätökseen tyytymätön opiskelija voi hakea oikaisua yliopiston muutoksenhakulautakunnalta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaannin ajankohta lasketaan sähköpostin lähettämisaikajankohdasta. Oikaisupyynnö lähetetään yliopiston kirjaamoon.

Kandidaatintutkielma on opinnäytteenä julkinen asiakirja. Siihen voi tutustua tiedekunnassa. Tiedekunta säilyttää kandidaatintutkielman alkuperäiskappaletta viiden (5) vuoden ajan. Tämän jälkeen tutkielma voidaan hävittää.

Mikäli opiskelijan voidaan todeta tutkielmaa tehdessään syyllistyneen vilppiin tai törkeään piittaamattomuuteen hyvästä opiskelukäytännöstä, tutkielma hylätään. Vilppi voi aiheuttaa muitakin kurinpidollisia toimia yliopistolain ja yliopistoasetuksen nojalla.

2. Pro gradu -tutkielma

Tutkintoja koskevan asetuksen (794/2004) 12 §:n mukaan ylemmän korkeakoulututkinnon yhtenä tavoitteena on antaa opiskelijalle "valmiudet tieteellisen tiedon ja tieteellisten menetelmien soveltamiseen". Tutkintoasetuksen mukaan (15 §) syventäviin opintoihin sisältyvän tutkielman laajuuden on oltava 20–40 opintopistettä.

Pro gradu -tutkielma on itsenäinen tutkimus, jossa opiskelija osoittaa osaavansa soveltaa kriittisesti tieteellistä tietoa ja tieteellisiä menetelmiä. Tutkielmalta edellytetään oman tieteenalan sisältöjen ja menetelmien hallintaa.

Tutkielma voidaan laatia myös ryhmätyönä. Tällaisen työn edellytyksenä on, että tutkielman laatimiseen tarvittava työmäärä vastaa kunkin tekijän osalta yksin tehdyn tutkielman laatimiseen vaadittavaa työtä. Työn johdannosta on käytävä ilmi, mikä on kunkin tekijän osuus. Yhteistutkielma voi olla yhteinen usealle tieteenalalle, jolloin kunkin tieteenalan osalta määrätään oma tarkastaja.

Yleisiä tutkielmanteko-ohjeita kirjallisuusaineiden opiskelijoille (työn laatiminen, näkökulmat, sisältö, muotoseikat ym.) on koottu teokseen: Ihonen, Markku ja Maria Ihonen, Kirjallisuuden opinnäyteopas (Tampereen yliopiston Taideaineiden laitoksen julkaisuja, 2005), ja niitä täsmennetään syventävien opintojen seminaarissa. Kieli- ja käännöstieteissä tutkielmat kirjoitetaan tavallisesti opiskeltavalla kielellä. Monikielisen viestinnän ja käännöstieteen opiskelijat voivat kirjoittaa tutkielmansa joko suomeksi tai B-työkielellään. Lisäksi käännöstieteen pro gradu -tutkielmien loppuun liitetään tutkinto-ohjelman kieliparin toisella kielellä laadittu 10–15 sivun pituinen lyhennelmä. Opiskelijan tulee ottaa huomioon, että tutkielman sisällön lisäksi myös kieliasu vaikuttaa arvosteluun. Kieli-, käännös- ja kirjallisuustieteiden tutkinto-ohjelmien pro gradu -tutkielmien alkuun kirjoitetaan lyhyt tiivistelmä (malli liitteenä 1), joka kirjoitetaan koulusivistyskielellä tai sillä kielellä, jonka dekaani on määrännyt kypsyysnäytteen kieleksi. Tutkielman ulkoasussa noudatetaan kirjaston ohjeita (http://www.uta.fi/kirjasto/julkaiseminen/pro_gradu.html). Tutkinto-ohjelmat antavat tarkempia ohjeita tutkielmissä käytettävistä marginaaleista, riviväleistä, kirjasintyypeistä, sivunumeroinnista ja muusta sellaisesta.

Pro gradu -tutkielman ohjaus ja arvioitavaksi jättäminen

Tutkielman ohjausprosessi alkaa, kun opiskelija sopii tutkielman aiheesta kieli- ja käännöstieteissä ohjaajan kanssa, kirjallisuustieteessä viimeistään tutkielmapiiriin tai -seminaarin aikana professorin kanssa. Samalla sovitaan myös ohjausprosessin pelisäännöistä ja nimetään ohjaaja laatimalla pro gradu -tutkielman työskentelysuunnitelma. Sekä opiskelijan että ohjaajan tulee sitoutua ohjausprosessiin.

Työskentelysuunnitelmaan kirjataan pro gradu -tutkielmatyön aikataulu sekä sovitaan opiskelijan ja hänen ohjaajansa vastuista ja velvollisuuksista. Mikäli ohjauksessa ilmenee ristiriita- tai ongelmatilanteita, tulee ohjaajan tai ohjattavan ottaa yhteyttä dekaaniin. Tarvittaessa dekaani etsii uuden ohjaajan. Jos ohjaaja vaihtuu, on laadittava uusi työskentelysuunnitelma.

Ohjausprosessiin kuuluu tutkielman pakollinen ennakkotarkastus. Ennakkotarkastaja on kirjallisuustieteessä professori, kieli- ja käännöstieteissä työn ohjaaja. Työ jätetään ennakkotarkastajalle sopimuksen mukaan joko vastaanotolla tai sähköpostitse yhteisesti sovittuna ajankohtana. Ennakkotarkastus on käytännössä tilaisuus saada palautetta koko käsikirjoituksesta ennen sen jättämistä viralliseen tarkastukseen. Ennakkotarkastukseen jätettäessä käsikirjoituksen on syytä olla mahdollisimman valmis.

Hyvän tieteellisen käytännön ja osaamisen edistämiseksi ja varmistamiseksi Tampereen yliopiston jokainen pro gradu -tutkielma tarkistetaan [Turnitin](#)-plagiaatintunnistusohjelman avulla ennen tutkielman jättämistä arviointiprosessiin. Kun ohjaaja ja opiskelija ovat yhdessä sitä mieltä, että työ on valmis, opiskelija lataa pro gradun -käsikirjoituksen Turnitin-työkaluun. Ohjaajan tulee tehdä opinnäytteen käsikirjoituksen alkuperäisyyden tarkastus viikon kuluessa.

Kun Turnitin-tarkastus ja mahdolliset korjaukset on tehty, opiskelija voi jättää tutkielmansa virallisesti arvioitavaksi NettiOpsussa. Kun tutkielma on virallisesti arvioitavana, siihen ei voi tehdä korjauksia.

Viimeistelyvaiheen aikataulutuksessa opiskelijan on hyvä muistaa seuraavat seikat. Lähtökohtana on aina oma opinto- ja aikataulusuunnitelma: Milloin opiskelija on suunnitellut jättävänsä työn viralliseen tarkastukseen? Tarvitseeko opiskelija tutkintotodistuksen johonkin määräaikaan mennessä? Tarkastusprosessi kulkee usean vaiheen kautta: ennakkotarkastus – käsikirjoituksen alkuperäisyyden tarkastus – palaute ja korjaukset – työn jättäminen NettiOpsussa ja painatus – mahdollinen kypsyyskoe – virallinen tarkastus ja lausunto – arvosanan hyväksyminen – rekisteröinti. Minimissään tähän menee yleensä kuukausi.

Pro gradu -tutkielma jätetään virallisesti arvioitavaksi tarkastusprosessia, kirjaston kokoelmaa ja arkistointia varten sähköisessä muodossa NettiOpsun Valmistuminen-kohdan kautta. Kun opiskelija jättää opinnäytteen NettiOpsussa, hän vahvistaa samalla, että alkuperäisyyden tarkastus on tehty ja että hän on saanut ohjaajalta luvan jättää opinnäytteen arvioitavaksi. Opiskelija myös ilmoittaa NettiOpsussa, antaako hän opinnäytteelle julkaisuluvan.

Pro gradu -tutkielmaan liittyvä kypsyysnäyte

Valtioneuvoston asetuksessa yliopistojen tutkinnoista (794/2004, 16 §) säädetään, että opiskelijan on ylempää korkeakoulututkintoa varten kirjoitettava kypsyysnäyte, joka osoittaa perehtyneisyyttä opinnäytteen alaan sekä suomen tai ruotsin kielen taitoa.

Opiskelijan ei tarvitse osoittaa suomen taitoa samalla kielellä suoritettavaa ylempää korkeakoulututkintoa varten kypsyysnäytteessä, jos hän on osoittanut kielitaitonsa alemmaa korkeakoulututkintoa varten. Tällöin kypsyysnäytteessä osoitetaan perehtyneisyys tutkimusalaan ja kypsyysnäytteenä toimii tutkielman tiivistelmä. Muussa tapauksessa kypsyysnäytteen osalta toimitaan, kuten kandidaatintutkielman kohdalla on mainittu.

Kypsyysnäytteen kielen määrää koulusivistyskieli. Koulusivistyskieli on suomi, jos opiskelijalla on suomenkielisen peruskoulun tai lukion päättötodistus, johon sisältyy arvosana äidinkielenä opiskellusta suomen kielestä. [Ks. tarkemmin koulusivistyskielen määräytymisestä \(20 §\)](#). Jos koulusivistyskieli on muu kuin suomi tai ruotsi, dekaani määrää kypsyysnäytteen kielestä. Asiaa koskeva lomake toimitetaan tarvittavine liitteineen opintopäällikölle viimeistään kaksi viikkoa ennen kypsyysnäytteen suorittamispäivää. Jos opiskelijan kypsyysnäytteen kieleksi on alemman korkeakoulututkinnon yhteydessä määrätty muu kuin suomi tai ruotsi, opiskelija voi suorittaa kypsyysnäytteen ko. kielellä myös ylempää korkeakoulututkintoa varten.

Pro gradu -tutkielman arviointiprosessi

Pro gradu -tutkielman tarkastuksen suorittaa kaksi dekaanin määräämää tarkastajaa, joista ainakin toisen tulee olla tohtorin tutkinnon suorittanut. Päävastuu tarkastuksesta on professoreilla ja (yliopiston)lehtoreilla. Asiaperustein – eli tutkielman aiheesta ja näkökulmasta riippuen – tarkastajana voi toimia myös muu aihepiirin tuntija. Gradun jättämisen yhteydessä opiskelija voi esittää myös omia tarkastusprosessiin liittyviä ehdotuksia. Tarkastajien on laadittava yhteinen lausunto ja arvosanaehdotus (joko kokonaan sanallisena lausuntona tai liitteen 2 mukaisella lomakkeella). Mikäli tarkastajat ovat erimielisiä, toimittaa kumpikin tarkastaja oman lausuntonsa ja arvosanaehdotuksensa. Kanslia lähettää opiskelijalle lausunnosta kopion ja toimintaohjeet sähköpostitse student.uta.fi-osoitteeseen. Mikäli tarkastajat ovat erimielisiä, opiskelijalle lähetetään kopio molemmista lausunnoista ja dekaanin ehdotuksesta arvosanaksi.

Kun opinnäytteen tiivistelmä toimii kypsyysnäytteenä, tarkastajien on annettava lausuntonsa kolmen viikon kuluessa siitä, kun tutkielma saapuu tiedekuntaan pdf-tiedostona. Kun tutkielman yhteydessä kirjoitetaan erillinen kypsyysnäyte, on tarkastajien annettava lausuntonsa neljän viikon kuluessa kypsyysnäytteen suorituspäivästä. Erityisen painavasta syystä dekaani voi myöntää poikkeuksen määräaikaan.

Opiskelija saa tarkastajien lausunnon ja arvosanaehdotuksen sähköpostitse student.uta.fi-osoitteeseensa. Opiskelijalla on seitsemän (7) vuorokautta aikaa vastineen antamiseen tarkastajien lausunnosta. Määräaika lasketaan sähköpostin lähettämisaikakohdasta. Vastine lähetetään tiedekunnan opintopäällikölle.

Mahdollisen vastineen käsittelee dekaani. Dekaanin arvioi, aiheuttaako vastine toimenpiteitä vai päättääkö hän tutkielman arvioinnista tarkastajien lausunnon mukaisesti. Dekaanin voi myös määrätä tutkielmalle lisätarkastajan tai saattaa tutkielman arvioinnin tiedekuntaneuvoston ratkaistavaksi.

Jos opiskelija ei esitä vastinetta, dekaani tekee päätöksen tutkielman arvioinnista tarkastajien lausunnon mukaisesti. Jos opiskelija on tyytyväinen tutkielman arviointiin, hän voi halutessaan nopeuttaa päätöstä ja opintosuorituksen rekisteröintiä ilmoittamalla siitä viipymättä sähköpostilla tiedekunnan opintopalveluihin.

Pro gradu -tutkielman arviointiin tyytymätön opiskelija voi pyytää siihen kirjallisesti oikaisua tiedekuntaneuvostolta. Oikaisupyynnön on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, josta opiskelijalla on ollut tilaisuus saada tietoonsa arvioinnin tulokset sekä arviointiperusteiden soveltaminen omaan opintosuoritukseensa. Oikaisupyynnön toimitetaan kirjaamoon.

Oikaisupyynnössä tulee mainita seuraavat asiat: opiskelijan nimi ja yhteystiedot, tieto siitä, milloin opiskelija on saanut tiedon opinnäytteen arvioinnista, opinnäytteestä annettu lausunto, muutos, jota opiskelija hakee arviointiin sekä oikaisupyynnön perusteet.

Tiedekuntaneuvoston päätökseen ei voi hakea oikaisua muutoksenhakulautakunnalta.

Pro gradu -tutkielma on julkinen asiakirja ja siihen voi tutustua yliopiston kirjastossa tai, jos opiskelija on antanut julkaisuluvan, myös TamPub-julkaisuarkiston kautta. TamPub-julkaisuarkistoon tallennetut ja sähköisesti julkaistut opinnäytteet tallentuvat myöhemmin Turnitin-plagiaatintunnistusjärjestelmän sähköiseen vertailuaineistoon, jolloin niiden suojaaminen plagioinnilta helpottuu.

Valinnaisten opintojen tutkielma

Valinnaisten opintojen tutkielman tarkastuksen suorittaa yksi tai kaksi dekaanin määräämää tarkastajaa.

Valinnaisten opintojen tutkielma jätetään arvioitavaksi toimittamalla se sähköpostitse pdf-tiedostona sekä ohjaajalle että osoitteeseen tutkielmat.ltl@uta.fi. Tutkielma on arvioitava kolmen viikon kuluessa.

Valinnaisten opintojen tutkielmaan ei liity kypsyysnäytettä.

Pro gradu -tutkielmien arviointialueet ja arvosanojen kuvaukset

Pro gradu -tutkielma ja valinnaisten opintojen tutkielma arvostellaan asteikolla 1–5.

Mikäli opiskelijan voidaan todeta tutkielmaa tehdessään syyllistyneen vilppiin tai törkeään piittaamattomuuteen hyvästä opiskelukäytännöstä, tutkielma hylätään. Vilppi voi aiheuttaa muitakin kurinpidollisia toimia yliopistolain ja yliopistoasetuksen nojalla.

Arviointialueet

1. Tutkimusaihe, tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet, tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset

- tutkimuksen aiheenvalinnan perustelut
- tutkimuksen tavoitteiden määrittelyn selkeys
- tutkimuskysymyksen muotoilu
- tutkimuksen tarkastelunäkökulman määrittely ja rajaaminen
- ongelmanasettelun selkeys, mielekkyys ja loogisuus
- tutkimusongelman merkitys sekä tutkimuksen haasteellisuus ja innovatiivisuus

2. Tutkimuksen perustuminen aihepiiriin tutkimuskirjallisuuteen, teorianäkökulma ja -konteksti sekä käsitteiden määrittely

- tutkimuksen kytkeminen aihepiiriin aiempaan tutkimukseen
- aihepiiriin aiemman tutkimuksen tuntemus
- valittujen tutkimusten osuvuus tutkimuskysymysten kannalta
- lähdekritiikki
- alueen teoreettisten lähestymistapojen tarkastelu ja erittely
- näkökulman ja kontekstin rakentaminen aiempien tutkimusten pohjalta
- näkökulman ja kontekstin valinnan perustelu
- tutkimushypoteesien johtaminen
- keskeisten käsitteiden määrittely ja hallinta

3. Aineiston käsittely ja tutkimusmenetelmät

- menetelmien soveltuvuus tutkimusongelmaan vastaamiseen
- menetelmävalintojen perustelut
- aineiston valinnan, rajauksen ja koonnin perustelut

- aineiston käsittelytavan esittely ja perustelut
- analyysin läpinäkyvyys, selkeys ja luotettavuus
- analyysin kattavuus ja syvyys

4. Tulosten ja päätelmien esittäminen

- tulosten esittämisen johdonmukaisuus ja havainnollisuus
- keskeisten tulosten nostaminen esille ja niiden tarkastelu suhteessa aiempiin tutkimuksiin
- tutkimuskysymyksiin vastaaminen
- tulosten luotettavuuden tarkastelu
- tulosten luonteen tarkastelu (yllättävyys, uudet vs. odotetut tulokset)
- tulosten tulkinta ja niiden merkityksen erittely (tulosten mahdollinen tieteellinen uutuusarvo, mahdolliset merkitykset käytännön toiminnalle ja sen kehittämiseksi)
- tutkimuksen rajoitusten osoittaminen ja jatkotutkimuksen tarpeiden erittely
- menetelmäratkaisujen onnistuneisuuden arviointi

5. Tieteellisen esitystavan ja tutkimuskokonaisuuden hallinta

- kyky tieteelliseen argumentaatioon ja argumentoinnin vakuuttavuus
- kyky luoda hallittu tutkimusasetelma ja noudattaa tutkimuskysymyksen rajausta
- kyky eritellä tutkimuskirjallisuutta analyttisesti
- kriittisyys ja itsenäisyys
- synteesin luominen, teorian ja empirian välinen yhteys
- hyvän tieteellisen tutkimustavan tuntemuksen osoittaminen
- lähdemerkintöjen (lähdeviitteet ja lähdeluettelo) korrektyys
- tutkielman kokonaisrakenteen toimivuus ja loogisuus
- tieteellisen kielenkäytön hallinta, johdonmukaisuus ja tarkkuus, kielen selkeys, sujuvuus, kieliasun korrektyys sekä mahdollisten taulukoiden selkeys
- työn viimeistelyn taso (ulkoasu, kirjoitusvirheet)

Arvosanakuvaukset

1 (välttävä)

Tutkielma täyttää tieteellisen opinnäytetyön vaatimukset ja on asiallisesti kirjoitettu. Tekijän oma tutkimuksellinen panos on niukka. Tutkimuskysymys on epäselvä tai huonosti rajattu, työ on suppea ja siinä on useita muodollisia heikkouksia. Tämän arvosanan saaneen opinnäytteen yleisiä piirteitä ovat:

- työssä esitetään niukasti aiheeseen liittyvää aiempaa tutkimusta
- aiemman tutkimuskirjallisuuden tuntemus on heikkoa
- tutkimusongelman kontekstointi on suppea, liian rönsyilevä tai tutkimusongelman kannalta epämieliekäs
- lähteiden käyttö ja lähdeviitetekniikka eivät ole kaikin puolin tieteellisten normien mukaisia
- lähteiden joukossa on perusteetta muuta kuin tieteellistä kirjallisuutta
- tutkimuksen käsitteistö, tutkimustehtävä ja ongelmat jäävät selvästi määrittelemättä

- teorian ja aineiston käsittelyn välillä ei ole selvää yhteyttä
- tutkimusaineiston laatu, määrä ja raja-
aus eivät ole oikeassa suhteessa tutkimusongelmaan
- johtopäätökset ovat niukat ja pintapuoliset tai puuttuvat kokonaan
- työn kielessä ja ulkoasussa on vakavia puutteita tai virheitä

2 (tyydyttävä)

Tutkielma muodostaa toimivan kokonaisuuden. Työ on kuitenkin suppeahko tai lähestymis- ja käsittelytavaltaan rutiininomainen. Tutkimuskysymysten asettelu ja tutkimusongelmien raja-
aus on tavanomainen. Tämän arvosanan saaneen opinnäytteen yleisiä piirteitä ovat:

- teorianäkökulma on melko kapea
- tutkimuksen lähtökohdat on selostettu tyydyttävästi ja tutkimuskysymykset on määritelty
- tutkimuskysymysten teoreettinen perustelu on niukkaa
- lähteet ovat pääosin asiaankuuluvia, mutta ne eivät ole kaikilta osin relevantteja tai joitakin olennaisia lähteitä puuttuu
- tutkimusmenetelmän hallinta on tyydyttävää
- yhteys teorian ja aineiston käsittelyn välillä on riittämätön
- tutkimusote on deskriptiivinen
- tulosten esittämisessä on kaavamaisuutta tai tulosten tulkinta jää pinnalliseksi
- kielellisesti tutkielma on melko hyvä
- rakenteessa, lähteidenkäytössä tai teknisissä muotoseikoissa on puutteita

3 (hyvä)

Tutkielma muodostaa hyvän ja toimivan kokonaisuuden. Se on hyvin jäsennetty ja kirjoitettu, etenee loogisesti ja päätty selkeisiin tuloksiin. Tieteellinen esitystapa on asiallista ja selkeää, ja tutkimuskokonaisuuden hallinta on hyvää tasoa. Työssä on kohtuullinen oma panos. Yleisiä tämän arvosanan opinnäytteiden piirteitä ovat:

- tutkimuksen aihe on relevantti ja kiinnostava
- tutkimus osoittaa itsenäisyyttä ja kriittisyyttä
- keskeisimmät aiheeseen liittyvät aiemmat tutkimukset on otettu huomioon
- tutkimuskysymykset on määritelty tarkasti ja tutkimuksen näkökulma ja rajaukset on perusteltu
- teorianäkökulma on tutkimusongelman kannalta mielekäs ja hyvin kuvattu
- menetelmälliset valinnat on raportoitu hyvin
- analyysi on pätevää ja tulokset on esitetty selkeästi
- johtopäätöksissä kerrotaan selvästi tulosten yhteys aiempaan tutkimukseen ja teoriataustaan
- kieli on hyvää ja työn ulkoasu on huoliteltu

4 (kiitettävä)

Tutkielma on keskimääräistä selvästi ansiokkaampi. Tutkimuksella on saavutettu jollakin tutkimusprosessin osa-alueella uutta tietoa tai työ osoittaa kykyä käsitellä tutkimuskohdetta tavallista asiantuntevammin ja laaja-alaisemmin. Työ on tutkimusotteeltaan innovatiivinen tai perustuu oivaltavasti valittuun ja perusteellisesti analysoituun aineistoon. Yleisiä tämän arvosanan opinnäytteiden piirteitä ovat:

- tutkimuskohde on tärkeä tai valittu näkökulma on kiinnostava ja omaperäinen, jopa haastava
- tekijä osoittaa perusteellista perehtyneisyyttä aihepiiriin
- tutkimus nivoutuu ansiokkaasti ja kriittisyyttäkin osoittaen aiempaan tutkimukseen
- tutkimuskysymysten asettelu ja tutkimusongelman rajaus on selväpiirteinen, looginen ja vakuuttava
- johdanto, teoriaosio ja tutkimuksen kysymyksenasettelu osoittavat perehtyneisyyttä tutkimusalueeseen
- käytetyt käsitteet on määritelty selkeästi
- käytetty lähdeaineisto on tieteenalan ja aiheen kannalta keskeistä
- tutkielma on menetelmällisesti hallittu
- tulosten tulkinta ja johtopäätökset ovat johdonmukaisia, oivaltavia ja hyvin perusteltuja
- kieli on hyvää ja työ on kokonaisuudessaan hiottu ja viimeistelty
- tieteellisen esitystavan ja tutkimuskokonaisuuden hallinta on vakuuttavaa

5 (erinomainen)

Tutkielma on poikkeuksellisen valmis tieteellinen työ, joka osoittaa itsenäistä ja kriittistä tutkimusotetta. Tutkimuskysymysten asettelu ja tutkimusongelmien rajaus on innovatiivinen ja uusia näkökulmia avaava. Tutkielmalla on menetelmällisiä tai teoreettisia erityisansioita. Lopputulemana on omia tieteellisiä tuloksia. Tutkielma olisi julkaistavissa joko sellaisenaan, pienin muutoksin tai lyhennettynä alan tieteellisenä julkaisuna. Yleisiä tämän arvosanan opinnäytteiden piirteitä ovat:

- tutkielma osoittaa tekijän syvällistä perehtyneisyyttä tutkimusalueeseen
- tutkimusongelma on tärkeä ja uusi
- tutkimuksen taustoitus ja oma tutkimusongelma liittyvät toisiinsa saumattomasti
- tutkimuksen kontekstointi on perusteellista ja oivaltavaa
- tutkimuksen teoreettinen lähtökohta ja käsitteistö on taitavasti johdettu ja perusteltu
- tutkimusasetelma on vaativa ja metodologiset analyysit ovat korkeatasoiset
- teoriaa ja tutkimusmenetelmiä pystytään arvioimaan kriittisesti
- tuloksilla on itsenäistä tieteellistä arvoa
- tutkielma on kieleltään virheetöntä ja ilmaisultaan tasokasta tieteellistä tekstiä
- tutkielma on ulkoasultaan viimeistelty

Asiakirjat

Tutkielmaohjeistuksen taustalla ovat seuraavat asiakirjat:

- [Tampereen yliopiston johtosääntö](#)
- [Tampereen yliopiston opintojen arviointisääntö](#)
- [Tampereen yliopiston tutkintosääntö](#)
- [Valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista \(794/2004\)](#)